

VECINĂȚĂȚILE DIN SIGHIȘOARA CA FORME DE ORGANIZARE SOCIALĂ

Andrada Parchirie

În sens larg, *vecinătatea* înfățișează relația socială dintre doi sau mai mulți oameni, care locuiesc, lucrează în apropiere, în permanență sau chiar pentru o perioadă mai scurtă de timp. *Vecinătatea* poate fi privită ca o unitate de teritoriu care nu deține nicio legătură între ea și comportamentul specific uman. Concentrându-ne doar pe relațiile sociale care se stabilesc automat între vecini, se va descoperi că acestea *nu se sincronizează cu geografia*.¹

Pentru a oferi o notă mult mai explicativă conceptului de *Vecinătate*,² se va porni de la originea cuvântului. Termenul de *Vecinătate* a fost tradus din limba germană, *Nachbarschaft*, care s-a compus din următoarele cuvinte: *nachbar* (*vecin*) și sufixul *shaft*. *Nachbar* se poate descompune în felul următor: *nahe* (*aproape*), având forma mai veche *nachbur* și *bur*, fiind forma învechită de la *bauer* (*țaran ori fermier*). În consecință, în transpunere *nachbar* ar însemna *țaranul apropiat*,³ îndepărtându-se cu mult de înțelesul din limba română a cuvântului *vecin* din dicționar, dar și de cel pe care englezii îl atribuie cuvântului *neighbour*. Toți țaranii apropiați (*vecini spațiali*) la un moment dat s-au unit într-un grup social, cel mai probabil din nevoia de a coopera, iar odată cu trecerea timpului, relațiile dintre aceștia s-au consolidat, devenind firești.

Vecinătățile săsești nu se referă la orice relații locale între vecini, ci la niște organizații comunitare care aveau rolul de a întări conștiința colectivității și de a reglementa relațiile sociale. Apropierea spațială și relația socială a celor care locuiesc alături sunt cei doi piloni care au pus bazele Vecinătății. Proximitatea spațială oferă persoanelor șanse sporite de interacțiune și comunicare, favorizând crearea unei legături strânse între membrii de Vecinătate. Fiecare individ ca ființă

¹Dana Cornelia Nițulescu, "Vecinătățile de locuire urbană", în *Sociologie românească*, volumul II, nr. 1, 2004, p. 61.

² Se va nota în continuare instituția Vecinătății cu majusculă, pentru a nu se asemăna cu relația obișnuită dintre vecini.

³Hans-Achim Schubert, *Nachbarschaft und Modernisierung: E. historische Soziologie traditionaler Lokalgruppe am Beispiel, Siebenburgens*, Editura Bohlau, Viena, 1980, p. 17.

socială era supus unor obligații, materializate într-o serie de norme sau reguli, pe care să le îndeplinească pe tot parcursul ciclului său de viață doar în cadrul comunității din care acesta făcea parte.

Vecinătățile săsești au fost organizații autonome, având legi scrise și bine întemeiate, care nu erau subordonate autorităților locale sau a celor religioase, însă au avut un rol major, care a condus la apariția unor funcții ce vor persista sute de ani.

Aceste instituții sociale nu au fost doar caracteristice confesiunilor evanghelice, romano-catolice și protestante, ci au luat naștere și în cadrul comunităților care aparțineau de religia ortodoxă. Rareori, în istoria umanității, o instituție socială a putut să evolueze atât de rapid, încât să devină indispensabilă comunității și să întâlnească o astfel de forță de pătrundere⁴ și în cazul unor grupuri etnice diferite. Comunitățile rurale și urbane românești, maghiare, ulterior și cele rome și-au creat Vecinătăți individuale sub influența administrației săsești.

Primele Vecinătăți atestate

Apariția târzie a documentelor (secolul XVI) care au atestat existența Vecinătăților pe teritoriul Transilvaniei au putut demonstra faptul că acestea s-au format și s-au dezvoltat în comunitățile săsești simultan cu asociațiile religioase și breslele deja existente, avându-le drept model de organizare și funcționare.

Nu se cunoaște cu exactitate anul înființării Vecinătăților pe teritoriul Transilvaniei, însă prima mențiune a acestei instituții sociale din mediu urban datează din 1526 și se referă la cea de pe strada Șaesului, din Sighișoara. Au mai fost găsite și alte mențiuni documentare în care se atestă, tot în secolul XVI, Vecinătăți din orașul Brașov, respectiv Sibiu. Conform câtorva surse bibliografice, în anul 1498, în comuna Prejmer, județul Brașov a fost menționată cea mai veche Vecinătate din mediul rural.

Pe de altă parte, cercetătorii consideră că acestea s-au format cu mai mult timp în urmă, încă de la colonizare sașilor, deoarece stabilirea lor și izolarea pe teritoriul Transilvaniei au condus la apariția unor instituții speciale care să le asigure o bună desfășurare a vieții în comunitatea din care făceau parte.

⁴Alexandru Rizescu, "Instituția „vecinătății” în Mărginimea Sibiului-mod învățat de gândire și reper referențial al nivelului de civilizație", în *Sociologie Românească*, Volumul III, nr. 2, 2005, p. 79.

Structura unei Vecinătăți

O Vecinătate săsească era organizată exclusiv din bărbați căsătoriți, aceștia, negreșit, erau posesori de gospodării. Fiecare cap de familie își reprezenta propria gospodărie în cadrul Vecinătății și primea mereu încurajări din partea celorlalți confrăți. Odată deveniți membri, aveau datoria de a se dedica acesteia în permanență, până la sfârșitul vieții. Înscrierea în Vecinătate era obligatorie, astfel viața în afara ei reprezenta un lucru de neimaginat pentru un sas. Femeile și copiii erau excluși de la participarea activă din viața Vecinătății, iar ei deveneau, la rândul lor, membri prin intermediul bărbatului.

De regulă, din patru în patru ani se organiza o Adunare generală, la care toată lumea trebuia să participe, fiind o zi importantă în care se alegea un nou comitet de conducere, format din: *tatăl mai bătrân (alterer Nachbarschaftsvater)* sau *foater și tatăl mai tânăr (jungerer Nachbarschaftsvater)*. Durata estimativă a unui mandat era de patru ani, însă fiecare Vecinătate își crea propriile reguli. Prin urmare, existau Vecinătăți care impuneau prin regulament ca din doi în doi ani ori anual să se realegă noi responsabili la conducere. În cazul în care tatăl de Vecinătate se dovedea a fi foarte devotat și plăcut de către toți membrii, acesta putea sta mai mult timp în funcție.

Tatăl Vecinătății era neaparat un om educat, cumpătat și responsabil pentru toate acțiunile sale. El trebuia să respecte în totalitate normele trecute în regulament și să fie un bun exemplu pentru vecinii săi. Acesta, împreună cu toți membri din comitetul de conducere, nu beneficiau de nicio recompensă, însă se bucurau de o autoritate dozebită în fața celorlalți și erau uneori scutiți de la unele munci fizice. În cazul în care aceștia încălcau vreo regulă, nu erau iertați, din contră, erau pedepsiți mult mai grav decât restul. Printre atribuțiile acestora se numărau: vegherea asupra comportamentului și a sănătății membrilor, asumarea rolului de judecător în ziua *Richttagului*, medierea conflictelor dintre oameni, în special îmbunătățirea relațiilor de familie, convocarea membrilor la Adunările generale, distribuirea unor sarcini primite de către autoritatea locală ori de către biserică, încurajarea tinerilor de a păstra obiceiurile și tradițiile locale.

Ajutorul tatălui de Vecinătate era cel care avea funcția de locțiitor. Acesta îl înlocuia, la nevoie, pe tatăl mai bătrân, fiind mâna dreaptă a acestuia și avea îndatorirea de a administra banii, respectiv averea comunității; acesta ținea și o evidență serioasă a încasărilor și a cheltuielilor care s-au făcut în diferite ocazii. Un bărbat putea fi tată adjunct doar dacă era un om chibzuit, abil și răspunzător, bucurându-se și el de mult respect din partea comunității.

Regulamentul Vecinătății

În faza de început, Vecinătățile săsești se organizau după anumite prevederi care erau transmise pe cale orală. Mai târziu, Vecinătățile și asociațiile breslelor dispuneau de copiiști (cel mai probabil, aceiași în cazul ambelor organizații), care au așezat toate regulile pe hârtie, creând un statut, reprezentând, ulterior, documentul de bază al acestor instituții sociale. Acesta era ținut la loc sigur în lada de Vecinătate, respectiv de breaslă, și scos doar cu ocazia Adunărilor generale. În jurul secolului XVII, autoritățile locale au început să se implice din ce în ce mai mult în conceperea articolelor de Vecinătate, influențând modul de organizare a acestora. De asemenea, instituția religioasă și-a pus o amprentă tot mai mare asupra modului de organizare a Vecinătăților, crescând obligațiile referitoare la comportamentul membrilor în biserică și în societate. Fiecare Vecinătate deținea un regulament scris, numit și statut, în care se precizau toate obligațiile, drepturile membrilor și ale comitetului de conducere; Vecinătatea fiind guvernată după norme și reglementări precizate în regulamente, după modelul breslelor.

Prevederile statutelor de Vecinătate pot fi împărțite sistematic în: articole referitoare la comitetul de conducere, condițiile și taxele de intrare, condițiile de întrajutorare a membrilor, ajutorul mutual cu ocazia botezurilor, nunțiilor, înmormântărilor, prevederi legate de conduita morală a sașilor și nu în ultimul rând, obligații privind siguranța cetățeanului și a proprietății acestuia. Toate aceste dispoziții reflectă, în principal, funcțiile cele mai însemnate ale acestei instituții sociale.

Pentru a ajunge la o anumită ordine socială, membrilor de Vecinătate li s-au impus să îndeplinească (printr-o presiune socială) doar acele acțiuni care se află în raport cu codurile culturale, morale și legale și care asigură în acest fel normalitatea vieții sociale și raționalitatea acesteia.⁵ Regulile erau bine definite de întregul grup și se aflau în conformitate cu cerințele vremii. Orice bărbat, membru, cunoștea foarte bine îndatoririle pe care le avea, acesta de cele mai multe ori răspundea obligațiilor prevăzute în statut, fiind constrâns de grup. Desigur, existau și excepții când unul dintre ei greșea în fața celorlalți, iar întreaga comunitate trebuia să îi judece faptele comise.

Interesant este și faptul că bravarea convențiilor sociale stabilite atrage de la sine reacțiile membrilor de Vecinătate, când vine vorba de sancțiuni cu un caracter informal. Astfel, încălcarea regulilor cu caracter moral determină generarea unei opinii colective și impunerea unor pedepse aceluia care s-a abătut de la acestea. Erau pedepsite aspru următoarele greșeli: furtul, înjurătura,

⁵*Ibidem*, p. 80.

comportamentul indecent, consumul excesiv de alcool, îmbrăcămintea necorespunzătoare, cearta în familie și cearta între vecini. De asemenea, erau sancționate și absențele nejustificate de la muncile comunitare, înmormântări sau de la alte adunări ale Vecinătății.

Funcțiile Vecinătății

Funcția oricărei instituții sociale se schimbă odată cu modificările apărute în comunitatea în care aceasta activează. Schimbările politice, economice, sociale, etnice s-au răsfrânt și asupra Vecinătăților, însă ce atrage atenția și în ziua de astăzi este tocmai durabilitatea, căci niciodată nu au încetat a exista, și flexibilitatea acesteia, deoarece de-a lungul timpului a dobândit diferite forme, structuri și funcții diverse.

Conservarea și transmiterea din generație în generație a obiceiurilor săsești, controlul relației cu biserica, ajutorul oferit nevoiașilor au fost, poate, funcțiile cele mai însemnate, atât ale frățiilor/ breslelor, cât și ale Vecinătăților. Însă, Vecinătatea, fiind o organizație mult mai complexă, nu doar prin criteriile sale de organizare și prin numărul incredibil de membri aparținători, începe să-și dezvolte o funcție foarte importantă, care a persistat și în ziua de azi, numită simplu: întrajutorare.

Din toate funcțiile pe care le deținea Vecinătatea, cum ar fi: colaborarea cu autoritățile locale, privegherea sănătății, menținerea siguranței pe timp de război, ajutorul reciproc în situațiile de criză etc., singura care a rezistat în timp este întrajutorarea în caz de înmormântare. Acest ajutor reprezintă și rostul Vecinătăților din ziua de azi, fiind societăți de înmormântare. În cazurile în care unul din membri încetează din viață, familia îndurerată poate conta întotdeauna pe o sumă de bani, care se adună de la fiecare membru în parte, achitând o taxă stabilită în regulament. Din banii primiți se vor plăti exclusiv cheltuielile de înmormântare.

Până în urmă cu câțiva ani, în orașele și satele săsești din Transilvania exista un întreg ritual legat de înmormântare, pe care bărbații tineri trebuiau să-l respecte în totalitate, pentru a nu întâmpina neplăceri în acea zi. Bărbații tineri și căsătoriți aveau obligația de a se implica activ la acest eveniment. Pe rând, bărbații ajutau la săparea mormântului și la transportarea sicriului până la cimitir, mai ales în zonele mai puțin accesibile pentru carul mortuar, pe care cele mai multe Vecinătăți îl dețineau. Acest obicei pe care românii și maghiarii l-au preluat, ulterior, este vechi de mai bine de patru sute de ani. Într-un articol din 1936 au fost inserate câteva replici din interviurile realizate în satul Drăguș și din care reiese că această tradiție era tratată cu seriozitate și de către români:

*La noi este făcut, dacă moare cineva, are Vecinătatea 33 de oameni, apoi îi mână la groapă, câte patru. Dacă este copil, mână doi.*⁶

În timpul acela, femeile nu erau scutite de la muncă, pentru că trebuiau să se mobilizeze la pregătirea și servirea mesei de după întregul ritual funear. Ceilalți membri aparținători ai Vecinătății aveau datoria de a se prezenta la înmormântare, iar în cazurile în care lipseau nemotivat, erau notați într-un registru și mai apoi, amendați pentru neprezentare.

Bunurile comune

Majoritatea obiectelor pe care Vecinătatea le poseda (*lada, convocatorul, însemnul*) aveau funcții simbolice și se foloseau doar la ocaziile importante și doar în prezența tatălui de vecinătate. De aceste bunuri mai dispuneau și breslele, având și ele obiecte rituale precum: *lada de breaslă, tabla de convocare, însemnul de breaslă și steagul*.

Celelalte obiecte pe care le deținea o Vecinătate erau strict uzuale și se foloseau la evenimentele importante precum: nunți, botezuri, înmormântări sau alte petreceri. Fiecare Vecinătate cumpăra din banii strânși: mese, scaune sau bănci, veselă. De asemenea, mai punea la dispoziția membrilor, în caz de nevoie, și anumite obiecte de uz comun cum ar fi: unelte de săpat, unelte agricole, instrumente folosite pentru stingerea incendiilor etc.

Richhtagul sau Ziua Judecării

Richhtagul, cum îi spun sașii și acum ori *Fărșang* (termen folosit pentru *bal* și întâlnit în mediul rural), este cea mai însemnată zi de sărbătoare pentru membrii Vecinătăților. Termenul *Richhtag* s-a format prin alăturarea a două cuvinte, unul fiind *tag*, care înseamnă *ziuă* și celălalt, *rich*, adică *rânduială*, deci *Ziua Rânduiei* (mulți sași, însă, o numesc *Ziua Judecării*). Uneori, aceasta era considerată și sărbătoarea alungării iernii, deoarece se ținea în februarie, înainte de postul Paștelui și era un bun prilej de a aduce voie bună și prosperitate comunității. În localitățile rurale săsești, membrii Vecinătăților organizau un carnaval, în perioada dintre Bobotează și Lăsatul Secului, care avea scopul de a îndepărta spiritele rele și asprimea iernii.

Evoluția Vecinătăților

Nu se poate afirma că în cazul relației dintre români și sași nu a existat niciodată vreo apropiere ori vreo interacțiune, din pricina diferențelor de limbă, credință sau a deosebirilor economice, sociale și că în permanență *românii și*

⁶Henri H. Stahl, "Vecinătățile din Draguș", în *Sociologie Românească*, nr. 1. 1936, p. 23.

sașii au trăit unii lângă alții, dar nu unii cu alții⁷. Fără nicio îndoială, Vecinătățile românilor sau a maghiarilor nu pot fi simple copii după modelul săsesc, deoarece anumite influențe care au rezultat din legăturile etnice au condus la formarea Vecinătăților românești și maghiare, cel mai probabil venite din nevoia de a colabora în folosul comunităților. Caracterizându-se prin diversitate, Vecinătățile au jucat un rol însemnat atât în viața sașilor, cât și în cea a românilor și a maghiarilor. Ceea ce face să fie interesantă această organizare socială este faptul că a ajutat la conservarea identității etnice, a vieții religioase, dar și a culturii săsești.

Criteriul spațial prin care Vecinătățile dintr-o localitate se delimitau a încetat să mai existe, odată cu începutul secolului XX, în sensul că membrii unei organizații sociale nu mai aparțineau aceleiași străzi. În ciuda scăderii numărului de sași din Transilvania, Vecinătatea ca formă de organizare socială a supraviețuit, însă cu o reducere semnificativă a obiectului de activitate (s-a păstrat în special ca formă de întrajutorare în caz de deces).

Din pricina absenței documentelor în legătură cu Vecinătățile din Transilvania, cercetătorul se află în imposibilitatea de a cunoaște cu adevărat transformările care au survenit de-a lungul timpului în interiorul instituției Vecinătății, acestea fiind, evident, sensibile la schimbările istorice, politice și demografice.

Pornind de la evoluția demografică a orașului Sighișoara, încă de la primele operații de înregistrare a locuitorilor, se poate socoti un număr aproximativ de membri aparținători ai Vecinătății, încă de la formele sale incipiente (1526, anul primei atestări conform documentelor), aceștia fiind în majoritate locuitori de etnie săsească. Un recensământ din anul 1522 indică la Sighișoara prezența unui număr de 483 de gospodari, majoritatea fiind proprietari cu drepturi depline, iar de aici ar rezulta aproximativ 2.2000 de locuitori. Următorul recensământ efectuat preciza un număr de 848 de gospodari, adică în jur de 3500-4000 de oameni stabiliți.⁸

Numărul locuitorilor, deci și a membrilor de Vecinătate din Transilvania, în special în Sighișoara, începe să scadă în prima jumătate a secolului al XVII-lea, din cauza războaielor și a epidemiilor de ciumă, fiind o perioadă de regres atât social, cât și economic. Dacă în primăvara anului 1589, recensământul arăta un număr de 848 de gospodari, adică în jur de 4000 de locuitori, în anul 1609 va scădea dramatic, ajungând la 413 familii. În plus, cea mai devastatoare perioadă a fost cea între anii 1646-1647, din cauza mării epidemii de ciumă, moment în care cronicarul Georgius Kraus a întregit o cifră tulburătoare de

⁷ Gheorghe Baltag, *Sighișoara, Schassburg, Segesvar*, Editura Hoterus, Sibiu, 2015, p. 118.

⁸ Gheorghe Baltag, *op.cit.*, p. 112.

4.676 de morți, afirmând următorul lucru: *Au dispărut mai ales bărbații cei mai de valoare, în care se puseseră mari nădejdi.*⁹

Parcurgând istoria ultimului secol, se vor observa repercusiunile celor mai mari evenimente asupra instituției sociale, care au condus, în final, la diminuarea ei atât în Sighișoara, cât și în celelalte localități din Transilvania. La începutul anului 1906 au fost atestate în Sighișoara douăzeci de Vecinătăți săsești, fiecare numită după strada de care aparținea. Tot până la acel an a fost consemnată existența, în zonele periferice ale orașului, douăsprezece Vecinătăți românești

Numărul sașilor din Sighișoara scade, odată cu cel de-al Doilea Război Mondial, mai precis, în anul 1945, când 464 de membri ai comunității săsești, dintre care 224 de bărbați și 240 de femei, cu vârste cuprinse între 17-45 de ani, respectiv 18-30 de ani, au fost deportați în URSS.¹⁰ În consecință, Vecinătatea săsească din orașele și satele transilvane își pierde în decursul a câțiva ani un număr important de membri. După 1945, în urma deportărilor, compoziția etnică și demografică s-a schimbat radical. Pentru familiile de sași rămase în Ardeal după tragedia celui de-al Doilea Război Mondial, instituția Vecinătății a rămas sigurul ajutor reciproc. Restul de oameni rămași, fie din cauza unor boli pe care le aveau, fie din motivul că nu se încadrau vârstei prevăzute de către Uniunea Sovietică, au încercat să transmită mai departe obiceiul vecinătăților urmașilor lor și copiilor ținuți în grijă.

În anul 1945, instituția Vecinătății a întâmpinat diverse modificări, deoarece odată cu instaurarea comunismului, a fost reprimată activitatea bisericilor, automat Vecinătatea pierzându-și orice legătură cu acestea. Pe de altă parte, teritoriile săsești omogene din interiorul localităților au dispărut, începând cu acest an, reorganizarea Vecinătăților făcându-se mult mai greu, căci era imposibil de respectat principiul spațial.

Anul 1989 este unul decisiv și pentru aceste instituții sociale, cunoscând pe întregul teritoriu transilvănean o schimbare radicală, care s-ar traduce printr-o restructurare a Vecinătăților, cele mai multe dintre ele desființându-se. În cazul orașului Sighișoara, din cele opt Vecinătăți săsești existente până la revoluție, au mai rămas doar două, care au funcționat separat încă câțiva ani, unindu-se mai târziu într-una singură. Desigur, Vecinătățile românești, maghiare și chiar cele țigănești nu și-au întrerupt activitatea, din contră, numărul membrilor aparținători a fost întotdeauna unul echilibrat.

Numărul sașilor din localitățile din Transilvania se diminuează constant, deci totodată și a membrilor de vecinătate, existând șanse sporite ca

⁹*Ibidem*, pp. 113-114.

¹⁰*Ibidem*, p. 114.

organizațiile sociale săsești să dispară complet în viitorul apropiat. Sighișoara nu este singura localitate care a suferit astfel de pierderi, din contră, se poate bucura încă de prezența spiritului comunitar săsesc, deoarece în celelalte localități urbane Vecinătățile au încetat să mai existe cu mulți ani în urmă, iar, în prezent, cele din mediul rural fiind o raritate.

Vecinătățile contemporane

Vecinătățile din zilele noastre nu mai au rolul de instituții sociale, ci au devenit, transformate, după propriile nevoi ale oamenilor, asociații de înmormântare, independente financiar, deci care se autogestionează.

Odată cu modernizarea și evoluția societății, obiceiurile și tradițiile din Sighișoara și-au pierdut din farmec și autenticitate, iar pe de altă parte și funcțiile Vecinătății s-au redus pe parcursul vremii.

Din necesitatea de a funcționa o astfel de asociație, oamenii au încurajat întraajutorarea în caz de deces, funcție care, în final, s-a dovedit a fi singura viabilă, constituind totodată principalul motiv pentru care în Sighișoara s-au mai format după anii '70 Vecinătăți noi, după modelul existent deja. În anul 1972, Vecinătatea *Zona Faianța* s-a înființat la hotărârea unui comitet de oameni, care s-au adunat și au pus bazele, conform principiilor vremii. Într-un statut al acestei vecinătăți erau menționate străzile care intrau sub tutela Vecinătății, acestea fiind: *Mihai Viteazu*, *Dumbravei*, *Plopilor*, *Brădet* și *Nicovalei*. Astfel, puteau deveni membri ai acestei Vecinătăți toți locuitorii străzilor amintite sau orice cetățean care avea domiciliul pe oricare stradă din sectorul *Drumuri-Poduri*; aceștia erau primiți indiferent de sex, naționalitate sau religie.

În prezent, s-a produs o distorsionare a criteriului unic pe care se constituiau Vecinătățile modelului săsesc, adică cel al proximității spațiale, fiindcă s-a putut observa, odată cu secolul XX, o extindere a acestora; mai explicit, pe la jumătatea secolului, o Vecinătate era alcătuită pe trei-patru străzi, lărgindu-și, ulterior, aria de activitate în tot orașul Sighișoara.

Proximitatea spațială a fost înlocuită cu anumite criterii de selecție, care sunt de natură subiectivă și țin de alegerile fiecărui potențial membru. În funcție de recomandările primite din partea familiei sau a prietenilor, individul își alege Vecinătatea pentru care să cotizeze și prin intermediul căreia să își constituie, în decursul anilor, un fond pe care să-l lase drept *moștenire* familiei sale; or în lipsa familiei, membrul va trăi cu sentimentul siguranței că va fi înmormântat cum se cuvine, punându-și toată încrederea sa în ceilalți asociați. În alte cuvinte, Vecinătățile actuale pot fi percepute ca *organizații comunitare*,

raționalizând mijloacele de cooperare extra-ordinară¹¹ pentru beneficii proprii. În această nouă înfățișare a Vecinătății, a fi membru este o opțiune, nu mai este un act obligatoriu și înlocuiește în același timp acea necesitate socială.

Nu se știe cu exactitate când au luat naștere primele Vecinătăți românești, deoarece multe dintre ele s-au desființat pe parcursul veacurilor, majoritatea nedispunând de statute scrise, iar multe din bunurile care au aparținut acestora fie au fost aruncate la momentul respectiv, fie au fost depozitate cândva la casele foștilor membri. Situația diferă în cazul sașilor, care au ținut mereu la conservarea identității etnice și religioase, cât și la cea a patrimoniului săsesc și care au avut grijă ca niciun obiect de valoare să nu se rătăcească (când se ofereau spre împrumut sau când era trimis din vecin în vecin însemnului de Vecinătate), aplicând chiar sancțiuni în cazul pierderii vreunui bun.

Cert e că românii și maghiarii au asimilat într-un timp relativ scurt unele datini de la sași și le-au adaptat la cultura lor. Dacă Vecinătățile săsești *s-au născut dintr-o nevoie de sociabilitate, ca o nevoie de a fi împreună*¹² și de a acționa în folosul comunității, noile Vecinătăți românești, maghiare, respectiv rome s-au inspirat unele de la celelalte dar având la bază, bineînțeles, modelul săsesc.

Din păcate, singura organizație săsească care a mai rămas în prezent e Vecinătatea de pe *Berigas*, singura încă funcțională, deși se află într-un proces de disoluție, din cauza numărului redus de membri; aproximativ 110 de membri, la care s-au alăturat și români, căsătoriți cu sași sau sași căsătoriți cu maghiari; vecinătate care deține, în prezent, doar membri cu vârste cuprinse între 39 și 92 de ani (cel mai în vârstă fiind născut în 1926, iar cel mai tânăr, în 1979).

Se relevă că și în cazul lor diversele funcții de întrajutorare s-au diminuat, rămânând doar ajutorul bănesc care se oferă, pe lângă cel de înmormântare, în situația unei *crize* financiare a membrilor din colectivitate. După anul 2000, când în oraș au început să se înființeze firmele de pompe funebre, obligațiile membrilor au fost reduse considerabil, atât în Sighișoara, cât și în împrejurimile ei.

Scopul Vecinătăților actuale este în mod obligatoriu consemnat în statute. Prin urmare, principalul rol e să sprijine atât material, cât și moral membrii care au trecut printr-un eveniment nefericit, precum decesul unei rude. Vecinătatea îi unește pe membrii săi, încurajându-i să se respecte ca pe niște frați: *să ne cunoaștem mai bine, să organizăm petreceri, să ducem împreună la*

¹¹ Vintilă Mihăilescu (coord.), *Vecini și Vecinătăți în Transilvania*, Editura Paideia, 2002, București, p.131.

¹² *Ibidem*.

împlinire hotărârile generale.¹³ Pe lângă aceste scopuri, într-un statut din 1982, apare unul în plus și anume: *să ne cunoaștem, prin organizare de întruniri, tovărășești și excursii*,¹⁴ semn că relațiile între membrii asociației erau mult mai încheiate, în comparație cu actualele prevederi din care a fost eliminat acest obiectiv.

Astfel de asociații sunt populare în rândul locuitorilor orașului Sighișoara și se află mereu într-o continuă dezvoltare, cel puțin cele românești, care sunt numeroase. Vecinătățile care există și astăzi în oraș sunt în număr de douăsprezece dintre care se pot enumera următoarele: o Vecinătate săsească, opt Vecinătăți românești, două Vecinătăți maghiare și o Vecinătate romă.

Dintre Vecinătățile românești, cea mai veche și cea mai numeroasă ca membri este cea de pe *Gheorghe Lazăr*, care s-a înființat în anul 1767, conform menționării din statut, care precizează că acest an s-a putut regăsi pe convocatoarele transmise din generație în generație. A doua ca număr de membri și străzi pe care le are în tutelă e vecinătatea *Cornești*, care a luat naștere în 1874, când s-au unit patru Vecinătăți mai mici de pe străzile *Ana Ipătescu*, *Filipescu*, *Horea*, *Cloșca* și *Crișan* și *Anton Pann*.

La fel ca în Vecinătățile vechi, există un întreg demers pentru a intra într-o Vecinătate, urmat de câteva cerințe de care se ține cont, fiindcă nu oricine poate intra într-o astfel de asociație, ci doar cei care dau dovadă de seriozitate și sunt capabili să-și plătească cotizațiile. Toate statutele precizează că fiecare individ are dreptul de a completa o cerere specială de înscriere, eliberată de secretariatul Vecinătății, pentru că pe urmă va fi validată de către întreg comitetul. Înscrierea în Vecinătate se face prin exprimarea acestei dorințe, completând cererea cu datele personale, informații legate de situația familială a solicitantului, data și semnătura acestuia, iar taxele de înscriere variază în funcție de vârstă.

Odată cu secolul XX, evoluția societății și schimbarea mentalității oamenilor au condus la modificarea prevederilor referitoare la condițiile originii germane și a religiei pentru cei care doreau înscrierea în Vecinătățile săsești. Această schimbare de regulament s-a produs, în primul rând pentru că au fost acceptate căsătoriile dintre etnii diferite și au putut intra, prin urmare, atât români, cât și maghiari, doar prin intermediul soțului, respectiv soției. În schimb, sașii odată cu confirmarea la religia evanghelică, puteau intra în Vecinătate și aparțineau de ea toată viața.

În Vecinătățile actuale se poate înscrie orice cetățean român, de orice naționalitate care a împlinit vârsta de 18 ani, indiferent de religie, sex sau stare

¹³ Statutul Vecinătății românești *Gheorghe Lazăr*, Sighișoara, 1999.

¹⁴ Regulamentul Vecinătății românești *Zona Faianța*, Sighișoara, 1982.

civilă și care nu a depășit vârsta de 50 sau 60 de ani (limita de vârstă diferă de la o vecinătate la alta); nu sunt primiți în Vecinătate, însă, membrii care sunt grav bolnavi.

În ziua de azi, a fi membru într-o astfel de Vecinătate nu mai presupune o mare responsabilitate, iar drepturile pe care aceștia le au în prezent sunt următoarele: să participe la Adunările generale, să se implice în discuțiile din cadrul ședinței, să voteze pentru comitetul de conducere, să candideze pentru o funcție de conducere, dacă are o vechime mai mare de cinci ani ca membru, să contribuie cu idei la îmbunătățirea activității Vecinătății, să se adreseze unuia dintre membrii comitetului de conducere, în cazul unor probleme, să beneficieze de ajutor moral și financiar în cazul unui deces în familie.

Pe lângă toate acestea, familia unui membru este obligată să anunțe decesul acestuia sectoristului care administrează zona. Pentru a beneficia de suma de întraajutorare este necesar ca în maximum douăzeci și patru de ore, familia să prezinte comitetului de conducere acte doveditoare sau certificatul de deces.

Așa-numitele sancțiuni sau pedepse, în prevederile actualelor Vecinătăți reprezintă pe de-o parte amenzi ce se aplică unor membri care nu depun banii la timp, iar pe de altă parte, în situațiile extreme, excluderea din asociație, fără posibilitatea reînscrierii. În cazurile extreme, neplata cotizației anuale până la încheierea anului ori neplata a trei taxe de înmormântare consecutive duce la excluderea automată a membrilor din Vecinătate.

Chiar dacă au existat mereu probleme organizatorice în Vecinătatea romilor din Sighișoara, de pe strada *Viilor*, aceasta se află într-un continuu proces de dezvoltare, înscriindu-se tot mai mulți membri în fiecare an. Noul comitet de conducere al acestei Vecinătăți este format din membri respectați, instruiți, care au creat o serie de norme, pe care le-au redactat și așezat într-un statut, cu sprijinul comitetului de conducere al Vecinătății *Mihai Eminescu*. S-a observat că regulile impuse de către comitetul acesteia sunt mult mai riguroase decât ale altor Vecinătăți aparținătoare celorlalte etnii. În ciuda tuturor normelor asociațiilor de înmormântare, membrii se arată a fi toleranți, acordându-le o nouă șansă celor care greșesc și încurajându-i să se comporte decent în colectivitate, pentru a transmite și generațiilor viitoare *spiritul* Vecinătății.

Comitetul Vecinătăților actuale

Cei care compun comitetul Vecinătății sunt următorii: președintele, vicepreședintele, doi membri, secretarul. Numirea în funcție a unui nou vicepreședinte ori secretar se face la propunerile președintelui în prima ședință și este aprobată neapărat de comitet.

În prezent, acest comitet are dreptul de a lua hotărâri, de a schimba regulamentul, de a menține ordinea în Vecinătate, de a strânge bani și de a-i

gestionarea. Toate aceste lucruri, însă, nu sunt realizabile fără prezența ori știrea membrilor.

Tatăl de Vecinătate a fost redenumit *președinte* odată cu secolul XX, acesta trebuind să răspundă de buna funcționare a Vecinătății, să convoace ședințe ordinare pentru rezolvarea unor probleme sau pentru primire de noi membri ori ședințe *extraordinare*. În plus el mai verifică corectitudinea evidenței și a încasării sumelor de bani primiți de la membri, în lipsa comisiei de cenzori. Împreună cu membrii comitetului întocmește darea de seamă anuală, bugetul de venituri și cheltuieli și poate suspenda din drepturi orice membru al Vecinătății care a adus prejudicii majore.

Nu există o regularitate în alegerea președintelui și nici vârsta nu mai este un impediment pentru a candida. Odată ales acesta poate rămâne în funcție pentru o perioadă nedeterminată, acest lucru se întâmplă doar în situațiile în care este plăcut de către membri și aceștia nu doresc schimbarea lui; ori în acelea în care, din lipsă de candidați, acesta este convins să rămână în funcție până la înlocuirea lui. Există și momente când acesta trebuie să țină locul altor membri din comitetul de conducere, căpătând temporar mai multe funcții și o mai mare răspundere.

Vicepreședintele este membrul din comitetul Vecinătății care răspunde de toată activitatea ce se desfășoară în sectoarele din oraș. De asemenea, verifică activitatea sectoriștilor, în special dacă aceștia au predat în termen de câteva zile sumele colectate. În unele asociații cu un număr mai mare de membri, în caz de nevoie, acesta ajută, împreună cu sectoristul familia la organizarea evenimentului funerar. Dacă familia nu există ori este plecată din țară, vicepreședintele, împreună cu sectoriștii se vor ocupa de toate serviciile funerare pentru membrul decedat. Pe lângă toate aceste îndatoriri, el este mâna dreaptă a președintelui și mai poate primi și alte însărcinări din partea acestuia, chiar să îl înlocuiască temporar.

Secretarul, în primul rând, se ocupă de evidența tuturor membrilor, pregătește ședințele ordinare ale comitetului, întocmește procesele verbale, verifică veridicitatea cererilor de înscriere a noilor membri și le prezintă președintelui; mai apoi, acestea vor fi aprobate.

Casierul este angajat în funcție de către comitetul de conducere și se ocupă strict cu chitanțele și cu banii Vecinătății. Acesta are o mare responsabilitate, purtând la el sume mari de bani, până în momentul în care acestea vor fi depuse într-un cont al Vecinătății.

În cazul în care unicul membru din familia răposatului se află în imposibilitatea de a se deplasa pentru a ridica ajutorul de deces, casierul este obligat să ducă personal banii cuveniți la domiciliul acestuia.

Fiecare Vecinătate la ora actuală este împărțită pe mai multe sectoare, iar în fiecare sector de află câte o persoană responsabilă și angajată de către comitet pentru a strânge banii și pentru a ține o evidență cu privire la membri decedați, membri nou sosiți în zona respectivă.

Sectoriștii sunt obligați să cunoască la perfecție statutul Vecinătății, ca să îl poată aplica și explica membrilor din zonele pe care le gestionează. Sectoristul are următoarele sarcini: să anunțe decesul unui membru în termen de douăzeci și patru de ore tuturor membrilor din sectorul său, să informeze membrii din sector cu privire la hotărârile comitetului, să înștiințeze despre organizarea vreunei Adunări generale, să încaseze banii de la fiecare membru, sume referitoare la cotizația anuală, ajutorul de înmormântare, amenzi, penalizări etc, pe care le predă la casieria Vecinătății.

Comisia de cenzori este compusă dintr-un președinte și doi membri, iar aceasta are obligația de a verifica dacă comitetul de conducere respectă regulile prevăzute în statut, verifică activitatea casierului. Întocmește și prezintă în fața Adunării generale raportul anual de Vecinătate, iar dacă observă vreo abatere de la normele prevăzute în statut, ori vreo pagubă financiară, este obligat să convoace membrii la o Adunare generală, pentru a lua împreună măsurile necesare. Hotărârile Adunării generale sunt obligatorii și valabile pentru toți membrii săi. Acestea sunt adoptate doar atunci când sunt aprobate de minimum 55% din participanți.

În plus, comitetul are și obligația de a modifica indicațiile din statut, odată la câțiva ani, atunci când majoritatea membrilor cer o revizuire a acestuia. Astfel, schimbările de conținut din regulament se pot face numai în ședința ordinară a Adunării generale, care se petrece la începutul anului; doar dacă problemele sunt urgente și necesită o imediată modificare a normelor din regulament se va organiza o ședință extraordinară a Adunării generale și în cursul anului. Adunarea generală *extraordinară* se poate convoca în felul următor: la propunerea comisiei de cenzori, în situația în care în urma unor verificări efectuate privind chitanțele și sumele de bani strânse pe parcursul unui semestru (cinci-șase luni), s-au constatat lipsuri financiare și la cererea a cel puțin 20% din membri, când aceștia consideră că nu li s-au respectat drepturile. Ședința *extraordinară* începe cu prezentarea unei ordini de zi, iar președintele propune un comitet, format din două-trei persoane să redacteze un proces verbal, în care să se includă toate discuțiile relevante din cadrul ședinței.

Mijloacele materiale și financiare

Obiectele care compun patrimoniul vecinătății actuale sunt: vasele, steagurile pentru înmormântare, însă puține vecinătăți mai dețin astăzi însemne

ori lăzi de vecinătate. Obiectele uzuale au fost cumpărate, de comun acord între membri din banii strânși în fond.

Vesela, împreună cu băncile Vecinătății s-au folosit, până în urmă cu câțiva ani, la organizarea meselor de pomană sau de parastas, care se țineau în casa celui decedat sau dacă vremea era favorabilă, într-un loc retras, fie în curțile unor vecini, fie în grădini. La aceste mese erau invitați membrii familiei celui răposat și vecinii care au fost apropiați acestuia, iar în situațiile mai speciale este chemat și preotul. Aceste mese organizate de Vecinătate reprezentau momente de solidaritate socială a întregii colectivități, sensul acestora fiind unirea celor în viață în fața durerii resimțite prin moartea unui membru din grupul lor social și pomenirea veșnică a celui care a părăsit lumea celor vii. Excluderea sau ieșirea din Vecinătate ducea la pierderea dreptului de a împrumuta și de a utiliza bunurile cumpărate, precum și la dreptul de a mai beneficia de vreun ajutor bănesc.

În prezent, mesele ceremoniale nu mai sunt organizate de Vecinătate, iar obiectele enumerate mai sus nu mai sunt întrebuințate, fiind organizate la restaurante. Cele câteva obiecte care au mai fost păstrate, reprezintă acum pentru membrii Vecinătăților bunuri de valoare și unele dintre ele se află la sediul Vecinătăților sau la casa președintelui de vecinătate. În cazul sașilor, acestea sunt depozitate în siguranță la Consistoriul evanghelic al orașului.

Steagurile negre de înmormântare se amplasează simbolic, de regulă, în fața locuinței decedatului, steaguri pe care Vecinătatea le împrumută familiei ori vecinilor pentru câteva zile. Există asociații care dispun de mai multe steaguri, unele cu cruce și altele simple, fără cruce, făcute la comandă. Cele cu cruce sunt special create pentru membrii de religie ortodoxă, pe când cele simple sunt împrumutate pentru persoanele decedate care au aparținut altor religii.

Fiecare Vecinătate posedă un fond de rezervă, care, de regulă, conține sumele necesare ca să acopere cheltuielile mai multor înmormântări deodată și care se folosește doar în cazurile extreme. Comitetul Vecinătății poate lua decizia de a plăti decesele din fond doar în situațiile în care într-o perioadă scurtă de timp au avut loc mai mult de cinci decese consecutive. Acest fond se acumulează din: taxe de înscriere, cotizații anuale, amenzi sau donații. Suma de bani pe care Vecinătatea o oferă drept ajutor de înmormântare este calculată la zi, în funcție de creșterea sau diminuarea prețurilor percepute de firmele locale de servicii funerare; această cantitate de bani poate acoperi toate cheltuielile unui asemenea eveniment, precum: taxele pentru serviciile funerare complete, prețul unei coroane de flori și un ajutor bănesc familiei, cu scopul de a-l folosi pentru masa de pomenire a celui răposat.

Statutul este și în prezent documentul de bază al asociației, doar că nu se mai păstrează în lada de Vecinătate și nici nu mai este citit la Adunările

generale anuale, ci există în mai multe exemplare acasă la președintele Vecinătății și este înmănat tuturor nou-veniților. Comparând regulamente mai vechi ¹⁵ cu unele mai noi s-a putut observa că actualele statute urmăresc respectarea aceleiași structuri: prevederi sub formă de articole, urmate de punctele aferente. Dispozițiile actuale din statutele asociației pot fi clasificate în felul următor: condițiile de înscriere și cele de întrajutorare a membrilor cu ocazia înmormântărilor, drepturile și îndatoririle comitetului de conducere și ale membrilor, atribuțiile fiecăruia, taxele de înscriere, cotizațiile, organizarea ședințelor și a petrecerii anuale. Noile reglementări ale statutelor au fost elaborate, urmărind modelul unor practici diferite, preluate din *ritualurile politice de dinainte de 1989 ale organizațiilor sindicale sau de partid*.¹⁶

În plus, până la sfârșit de secol XX, Vecinătățile maghiare s-au putut distinge de celelalte prin păstrarea funcției de ajutor reciproc în caz de boală, care apare în scris în statutul din 1905¹⁷ și în registrul altei Vecinătății maghiare până inclusiv în anul 1996. Prima asociație se diferențiază de cealaltă doar prin faptul că la baza conducerii exista și un medic, care intervenea ori de câte ori un membru se îmbolnăvea. Astfel, procedurile în caz de boală erau următoarele: cotizanții erau obligați să aducă la cunoștință acest lucru medicului asociat și să respecte indicațiile acestuia. Dacă membrul apela la un alt medic, nu mai putea beneficia de ajutorul de boală care i se acorda; iar comitetul de conducere aproba, în caz de nevoie, transferul unor bani din fondul Vecinătății pentru a se efectua plăți pentru medicamente, ori spitalizări.

Richttagul din zilele noastre

După cel de-al Doilea Război Mondial, *Richttagul* între sași a căpătat o altă semnificație, depărtându-se de sensul real al cuvântului, fiind unicul mod de a mai petrece timpul cu comunitatea locală, ai cărei membri au scăzut numeric.

Richttagurile din ziua de azi reprezintă petrecerile făcute în luna februarie, în perioada carnavalului și au rolul de a-i uni pe toți membrii Vecinătății la un restaurant, loc în care să se distreze și să se simtă bine împreună. Dacă pe vremuri *Richttagul* însemna mai mult decât o petrecere, era în primul rând o zi a *rânduiei*, în care erau amendanți și pedepsiți cei care aduceau prejudicii Vecinătății sau nu respectau normele ei, în prezent, reprezintă un bun prilej de întări relațiile dintre membrii colectivității.

¹⁵ *Regulamentul Vecinătății săsești de sus*, Feldioara, 1860.

Regulamentul Vecinătății maghiare Berigas, Sighișoara, 1905.

¹⁶ Vintilă Mihăilescu, *op.cit.*, p. 108.

¹⁷ *Regulamentul Vecinătății maghiare Berigas*, Sighișoara, 1905.

Vecinătatea femeilor

Femeile nu dispun de regulamente bine întemeiate, de cele mai multe ori nefiind scrise, deci se desprind de rigori contractuale specifice Vecinătăților de bărbați. Acestea nu sunt legate de niciun fel de obligații, deoarece Vecinătatea femeilor se bazează în special pe cooperare și bună înțelegere, regăsindu-se în interiorul acesteia o atmosferă jovială.

Până în secolul XX, femeile aparțineau Vecinătății doar prin bărbații lor înscriși ca membri. Vecinătățile femeilor sunt o variantă rară și târziu apărută. Cel mai probabil încercate de sentimentul libertății, acestea s-au adunat în anul 1922 și au pus bazele unei noi Vecinătăți, adaptate nevoilor lor. Scopul acesteia este de a întări relațiile sociale dintre membre prin organizarea anumitor întâlniri și a *Richttagului* din perioada carnavalului. În luna februarie, în așa-numita zi a *Richttagului*, un număr aproximativ de douăzeci și cinci de femei ies pe strada Viilor, îmbrăcate în straie populare și cu steagul României în mână, împreună cu alte două femei, *președinta* și *vicepreședinta* asociației, care se costumează special în *mire* și *mireasă*. Femeile care au făcut parte din *vechiul comitet de conducere*, împreună cu celelalte membre formează împreună un alai, oprindu-se pe rând la casele femeilor din noul comitet, care au rolul de *miri*. Acestea sunt întâmpinate cu cântece, dansuri, prăjituri și voie bună. Toată această zi decurge ca o nuntă tradițional românească, la care bărbații nu au voie să se implice ori să participe până la jumătatea zilei. Această nuntă a femeilor nu are nici o semnificație simbolică, dar este un bun prilej de a petrece, exact ca în tinerețe, cu multă veselie și bună dispoziție.

Vecinătatea femeilor dispunea și de obiecte strict uzuale: farfurii, platouri, linguri, furculițe, cuțite, pahare, fețe de masă, oale etc. care se împrumutau, contra cost, femeilor din Vecinătate, intenționând să organizeze în familia lor mese pentru nuntă, botez sau alte aniversări. Din banii încasați pentru închirierea vaselor și din taxele percepute la înscriere se cumpărau altele noi, se plăteau coroanele cu flori pentru înmormântări și se suportau cheltuielile *Richttagului* și a *maslului de câmp*. Toate acestea se discutau în cadrul Adunărilor generale, la care participau majoritatea femeilor înscrise și se întocmea la sfârșit o *dare de seamă*, în registrul *președintei* de Vecinătate.

Vecinătățile, un proiect de viitor

Vecinătățile reprezintă un proiect de viitor în localitățile care sunt sau au fost populate de către sași, spiritul acestora fiind încă viu; iar conform principiilor săsești, au luat naștere noi asociații, purtând, firește, numele de Vecinătăți. În ultimii ani, în localitățile Moșna, județul Sibiu și Saschiz, județul Mureș, termenul de Vecinătate a început să fie din ce în ce mai folosit și atribuit

unor asociații precum: *Asociația Vecinătățile Moșnei* (2013) și *Asociația Vecinătății femeilor din Saschiz* (2016), care au ca scop promovarea culturii și a turismului local, printr-o serie de târguri, festivaluri organizate după modelul săsesc, cum ar fi: *Festivalul Tradiții culinare pe Târnavă*, *festivalul Rabarbărului*, *Săptămâna Haferland*, *festival cu meșteșug săsesc* etc.

Concluzii

La baza acestui articol se află lucrarea de disertație personală, susținută în cadrul Facultății de Litere, Universitatea Babeș-Bolyai, din Cluj-Napoca.

Principalul scop al acestuia a fost, așadar, de a aduce un plus de cunoaștere în ceea ce privește Vecinătățile actuale din zona urbană, cu aplicație directă asupra orașului Sighișoara, de a urmări evoluția instituției Vecinătății până în prezent și de a reliefa caracterul durabil al acesteia în timp și spațiu. Pe lângă analiza livrescă a documentelor (presă scrisă), cât și a tratatelor de istorie, sociologie și etnologie, am considerat relevante și documentele obținute de la membrii Vecinătăților. Cercetarea de teren s-a realizat în orașul Sighișoara, iar, folosind metoda interviului, am ales un eșantion de subiecți care să fie interogați cu privire la această temă. În acest fel, mi-am propus să realizez interviuri atât cu sași, români, maghiari, cât și cu romi; oameni născuți între 1934-1968.

Astfel, interviul a constituit principalul mijloc de studiu prin care am urmărit atât clarificarea anumitor aspecte cu privire la experiența membrilor într-o astfel de asociație, cât și oferirea unor detalii care au legătură cu organizarea, scopul, rolul acesteia în zilele noastre.

NEIGHBOURHOODS (NACHBARSHAFTS) IN SIGHIȘOARA AS FORMS OF SOCIAL ORGANIZATIONS

(Summary)

The author of this article wanted to bring more informations about the current phenomenon of *Neighbourhood* in the urban area. In this study, it was followed the evolution of the *Institution of Neighbourhood* from the beginning to the present, for emphasizing its durability in time and space. Another goal was to clarify all the aspects of such a social organization, taking into account the experience of the members and to define the role, purpose, objectives of the association.

Keywords: Sighișoara, Institution of *Neighbourhood*, funeral association, saxons, romanian, minorities.

Cuvinte-cheie: Sighișoara, Instituția Vecinătății, asociație de înmormântare, sași, români, minorități.

